

PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL

Cofnodion y cyfarfod hybrid a gynhaliwyd 14 Mawrth, 2023

YN BRESENNOL: Cynghorydd R. Llewelyn Jones (Cadeirydd)
Cynghorydd Dyfed Wyn Jones (Is-gadeirydd)

Cynghorwyr Geraint Bebb, Douglas Fowlie, Jackie Lewis, Llio A. Owen, Dafydd Roberts, Keith Roberts, Alwen Watkin, Arfon Wyn

Aelodau Portffolio

Cynghorwyr Llinos Medi (Arweinydd ac Aelod Portffolio Datblygiad Economaidd), Carwyn Jones (Aelod Portffolio Busnes Corfforaethol a Phrofiad Cwsmer), Gary Pritchard (Aelod Portffolio Gwasanaethau Plant, Ieuencid a Thai), Alun Roberts (Aelod Portffolio Gwasanaethau Oedolion a Diogelwch Cymunedol), Nicola Roberts (Aelod Portffolio Cynllunio, Gwarchod y Cyhoedd a Newid Hinsawdd), Dafydd Rhys Thomas (Aelod Portffolio Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo), Ieuan Williams (Aelod Portffolio Addysg a'r Iaith Gymraeg).

WRTH LAW: Dirprwy Brif Weithredwr
Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau)/Swyddog Adran 151
Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro
Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol
Pennaeth Rheoleiddio a Datblygiad Economaidd
Pennaeth Priffyrdd, Gwastraff Eiddo
Pennaeth Democratiaeth (DS)
Pennaeth Proffesiwn (HR) a Thrawsnewid
Rheolwr Rhaglen, Cynllunio Busnes a Pherfformiad (GM)
Rheolwr Sgrwtini (AGD)
Swyddog Pwyllgor (ATH)

YMDDIHEURIADAU: Cynghorwyr Aled M. Jones, Robin Williams (Aelod Portffolio Cyllid) Mr Dylan Williams (Prif Weithredwr), Mr Arwel Owen (Pennaeth Gwasanaethau Oedolion)

HEFYD YN BRESENNOL: Dim

1 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiad o ddiddordeb.

2 MONITRO PERFFORMIAD: CERDYN SGORIO CORFFORAETHOL CH3 2022/23

Cyflwynwyd adroddiad y Pennaeth Proffesiwn (AD) a Thrawsnewid, a oedd yn ymgorffori'r Cerdyn Sgorio ar gyfer Ch3 2022/2023, i'w ystyried gan y Pwyllgor. Roedd adroddiad y cerdyn sgorio yn amlygu sefyllfa'r Cyngor yn erbyn ei amcanion llesiant ar ddiwedd Chwarter 3, 2022/23.

Wrth gyflwyno'r adroddiad, dywedodd y Cyngorydd Llinos Medi, Arweinydd ac Aelod Portffolio Datblygiad Economaidd, gan fod 97% o Ddangosyddion Perfformiad y Cyngor yn perfformio'n dda ar y cyfan, dyma'r trydydd chwarter sydd wedi perfformio orau yn erbyn targed yr adran rheoli perfformiad ers creu adroddiad y cerdyn sgorio. Cyfeiriodd yn benodol at y perfformiad yn erbyn y tri amcan llesiant, gan ddweud mai dim ond tri o'r Dangosyddion Perfformiad sy'n tanberfformio am resymau sydd wedi'u cofnodi yn yr adroddiad, yn ogystal â'r mesurau gwella arfaethedig. Mae'r adroddiad hefyd yn darparu nifer o enghreifftiau o berfformio da yn erbyn yr amcanion llesiant, gan gynnwys yn y Gwasanaethau Oedolion a Gwasanaethau Tai mewn perthynas â digartrefedd a nifer y cartrefi gwag sy'n cael eu defnyddio eto; rheoli gwastraff, ac yn y Gwasanaethau Dysgu mewn perthynas â chanran y myfyrwyr a aseswyd yn Gymraeg ar ddiwedd y Cyfnod Sylfaenol, sy'n sefyll ar 100%. Er bod dangosydd perfformiad presenoldeb y Cyngor yn Ambr yn erbyn ei darged ar hyn o bryd, mae'r data'n cynnwys absenoldebau sy'n gysylltiedig â choronafeirws am y tro cyntaf, a hebdo, byddai'r perfformiad wedi bod yn Felyn. Gall Chwarter 3, sy'n ymestyn dros y misoedd sy'n arwain at y gaeaf, fod yn gyfnod heriol.

- Croesawodd y Pwyllgor y sefyllfa gadarnhaol ar gyfer Chwarter 3, ac roeddynt eisiau gwybod pa drefniadau oedd ar waith er mwyn cydnabod y llwyddiant. Cyngorwyd y Pwyllgor, yn ogystal â monitro tanberfformiad, mae'r Tîm Arweinyddiaeth Strategol hefyd yn cydnabod y meysydd o berfformio da. Defnyddir Y Ddolen ar gyfer rhannu negeseuon mewnol gan gynnwys hyrwyddo arfer dda a chyfathrebu llwyddiannau, ac o ran adrodd i gynulleidfa ehangach, mae gan Aelodau Etholedig rôl i'w chwarae o ran hysbysebu cyflawniadau'r Cyngor a beth mae'n ei wneud yn dda er mwyn darparu sicrwydd i drigolion yr Ysgol fod gwelliannau'n cael eu cyflawni.
- Mae'r Pwyllgor yn cydnabod bod rhai dangosyddion yn tan-berfformio ar ddiwedd Chwarter 3, ac wedi ceisio gwybodaeth bellach ynghylch y trefniadau monitro cynnydd ar gyfer y dangosyddion hynny, er mwyn bod ar y trywydd cywir o ran perfformio. Dywedwyd wrth y Pwyllgor fod gan y Cyngor drefniadau rheoli perfformiad cadarn sefydlog; mae hyn yn cynnwys y Cerdyn Sgorio Corfforaethol ac adroddiad cysylltiedig sy'n cynnwys cyfuniad o ddangosyddion a osodir yn lleol a chenedlaethol. Mae'r cerdyn sgorio yn dangos sut mae gweithgareddau dyddiol y Cyngor yn cael eu darparu, ac mae'n cynnig y deallusrwydd er mwyn galluogi agwedd ragweithiol i reoli perfformiad gan gynnwys lliniaru camau gweithredu y cytunwyd arnynt gan y Tîm Arweinyddiaeth Strategol er mwyn gwella. Yn ogystal, mae Penaethiaid Gwasanaeth yn monitro perfformiad o fewn eu gwasanaethau'n barhaus.
- Dywedodd y Pwyllgor fod perfformiad y Cyngor yn erbyn y dangosydd perfformiad presenoldeb yn y gwaith yn Ambr ar ddiwedd Chwarter 3, a gofynnwyd sut mae hyn yn cymharu â pherfformiad blaenorol y Cyngor. Dywedwyd wrth y Pwyllgor fod y perfformiad ar gyfer y chwarter yn ddirywiad o gymharu â'r un cyfnod am y dair mlynedd ddiwethaf. Fodd bynnag, mae data'r coronafeirws wedi'i gynnwys am y tro cyntaf ac mae wedi dylanwadu ar y canlyniad. Er bod y data wedi'i gynnwys, mae'n berfformiad gwell yn gyffredinol dros y cyfnod hwn o gymharu â 2021/22, a'r cyfnod cyn coronafeirws rhwng 2019/20. Mae chwarter 3 a 4 yn draddodiadol heriol o ran presenoldeb. Un ffactor y dylid ei ystyried yw rôl staff, yn enwedig os ydynt yn staff gofal rheng flaen sy'n dod i gyswllt â chleientiaid bregus. Hysbyswyd y Pwyllgor ymhellach o'r mesurau sydd ar waith gan y Cyngor er mwyn cefnogi presenoldeb a hyrwyddo llesiant staff gan gynnwys trefniadau gweithio'n hyblyg a hybrid ac atgyfeirio'n amserol at lechyd Galwedigaethol pan fo'n briodol. Er bod perfformiad presenoldeb y Cyngor yn dda wrth ei meincnodi yn erbyn awdurdodau eraill fel y profwyd gan ddata diweddar, ni ddylid bodloni arno o ran monitro perfformiad, ac mae wedi ymrwymo i wella perfformiad y dangosydd ymhellach. Mewn ymateb i gwestiwn pellach, darparodd y Pennaeth Proffesiwn (AD) a Thrawsnewid wybodaeth ychwanegol ynghylch trefniadau gweithio hybrid y Cyngor a sut mae'n nhw'n gweithredu ar waith.

- Trafodwyd y berthynas rhwng Cynllun y Cyngor 2023-2028 a'r Cerdyn Sgorio Corfforaethol, a gofynnodd y Pwyllgor gwestiynau am y trefniadau sy'n sicrhau eu bod yn cyd-fynd. Dywedwyd wrth y Pwyllgor fod trafodaeth ynghylch adolygu'r dangosydd yn y Cerdyn Sgorio Corfforaethol er mwyn sicrhau eu bod yn briodol, yn berthnasol ac yn cysylltu ag amcanion Cynllun y Cyngor, ar waith a bod y broses yn agored ac y gwahoddir mewnbyn.
- Tynnodd y Pwyllgor sylw at batrwm o dan-berfformio mewn perthynas â dangosydd 09 -y canran o geisiadau Rhyddid Gwybodaeth yr ymatebwyd iddynt o fewn yr amserlen, a cheisiwyd sicrwydd fod camau'n cael eu cymryd i wella perfformiad y dangosydd hwn. Dywedwyd wrth y Pwyllgor fod nifer y ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth wedi cynyddu, ac er bod y Cyngor yn gallu bodloni'r amserlen ar gyfer ymateb cyn y pandemig, mae hynny wedi newid ers Covid. Cesglir data Rhyddid Gwybodaeth yn ganolog, ac fe'i gyhoeddir yn chwarterol ar wefan y Cyngor ar sail gwasanaeth fesul gwasanaeth, ac oherwydd y dirywiad mewn perfformio, mae adroddiad mwy manwl hefyd yn cael ei rannu'n chwarterol gyda'r Tîm Arweinyddiaeth Strategol. Mae'r data'n dangos mai'r gwasanaethau sy'n profi'r anhawster mwyaf o ran ymateb o fewn yr amserlen yw'r Gwasanaethau Dysgu ac Adnoddau. O ran y cyntaf, deallir fod ffocws ar waith a wnaed gan Estyn yn Chwarter 1 wedi effeithio ar waith cysylltiedig â Rhyddid Gwybodaeth, ac felly efallai mai anomaledd a ellir ei adfer yw'r tanberfformiad, ac y gellir ei roi'n ôl ar ben ffordd. O ran y Gwasanaeth Adnoddau, mae'r gwaith o flaenoriaethu darpariaeth y cynlluniau/grantiau cymorth costau byw wedi creu ôl-groniad o geisiadau Rhyddid Gwybodaeth.
- Cadarnhaodd y Dirprwy Brif Weithredwr fod y Cyfarwyddwr Addysg, Sgiliau a Phosibl Ifanc wedi rhoi trefniadau ar waith i fynd i'r afael ag amseroedd ymateb i geisiadau Rhyddid Gwybodaeth yn y Gwasanaeth Dysgu. Dywedodd y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) Swyddog Adran 151 fod y Swyddog o fewn y gwasanaeth Adnoddau sy'n delio â cheisiadau Rhyddid Gwybodaeth wedi bod yn cynorthwyo i weinyddu cynlluniau a grantiau cymorth costau byw; mae'r gwaith hwn bellach yn dod i ben, sy'n golygu y gall y Swyddog ganolbwyntio ar waith cysylltiedig â Rhyddid Gwybodaeth er mwyn cael gwared ar yr ôl-groniad a rhoi'r patrwm gweithredu arferol ar waith. Cadarnhaodd nad oes angen capasiti ychwanegol ar gyfer y dasg.
- Wrth nodi fod 35% o'r dangosyddion perfformiad yn gweld dirywiad, cododd y Pwyllgor gwestiwn ynghylch tueddiadau monitro a thargedau. Aeth y Rheolwr Rhaglen, Cynllunio Busnes a Pherfformiad ymlaen i gadarnhau fod y trywydd teithio dros amser cyn bwysiced â thargedau blwyddyn o ran rheoli perfformiad y Cyngor, ac eglurodd y broses y tu cefn i ddau ddangosydd penodol – (26) Canran yr aelwydydd y llwyddwyd i'w hatal rhag dod yn ddigartref a (27) Canran yr aelwydydd (gyda phlant) y llwyddwyd i'w hatal rhag dod yn ddigartref, er mwyn dehongli'r pwynt.
- Nodwyd y dirywiad yn nifer yr adroddiadau a dderbyniwyd gan Ap Môn a nifer y bobl a ymwelodd a wefan y Cyngor o gymharu â 2021/22. Dywedwyd wrth y Pwyllgor fod Ap Môn bellach wedi'i ddisodli gan y system CRM, a bod nifer y bobl sy'n ymweld â gwefan y Cyngor yn debygol o newid yn dibynnu ar gyfnodau gwahanol y flwyddyn, ac mae'n bosibl fod y cynnydd mewn ymwelwyr yn ystod y pandemig yn 2020/21 a 2021/22 wedi newid y data ar y pryd.

Ar ôl sgriwteiddio'r data a nodi'r wybodaeth ychwanegol a ddarparwyd yn y cyfarfod, penderfynwyd–

- **Nodi'r Cerdyn Sgorio Corfforaethol ar gyfer Chwarter 3 2022/23.**
- **Nodi'r meysydd gwella ynghyd â'r meysydd mae'r Tîm Arweinyddiaeth Strategol yn eu rheoli er mwyn sicrhau gwelliannau pellach ar gyfer y dyfodol a**

- **Nodi'r mesurau lliniarol a amlinellwyd o fewn yr adroddiad ac argymhell hyn i'r Pwyllgor Gwaith.**

3 CYNLLUN BUSNES Y CYFRIF REFENIW TAI 2023-2053

Cyflwynwyd adroddiad y Pennaeth Gwasanaethau Tai, sy'n ymgorffori Cynllun Busnes y Cyfrif Refeniw Tai ar gyfer 2023-2053, i'w ystyried gan y Pwyllgor.

Cyflwynwyd y Cynllun Busnes gan y Cynghorydd Gary Pritchard, Aelod Portffolio Gwasanaethau Plant, Ieuencid a Thai. Nodwyd ei fod yn adlewyrchu gweledigaeth y Cyngor sef "fod gan bawb yr hawl alw rhywle 'n gartref." Mae'r Cyfrif Refeniw Tai yn ariannu holl weithdrefnau stoc tai y Cyngor. Elfen bwysig o'r Cyfrif yw'r ymrwymiad i ymestyn stoc dai y Cyngor er mwyn bodloni anghenion tai amrywiol ledled yr Ynys, ac roedd yr Aelod Portffolio yn falch o gefnogi hyn.

Dywedodd Pennaeth y Gwasanaethau Tai fod rhaid i'r Cyngor gyflwyno ei gais am Lwfans Atgyweiriadau Mawr (LAM) gan Lywodraeth Cymru, ynghyd â Chynllun Busnes Cyfrif Refeniw Tai 30 mlynedd i Lywodraeth Cymru erbyn 31 Mawrth er mwyn sicrhau'r LAM ar gyfer 2023/24, sydd werth £2.688m. Mae'r cynllun yn ffurfio'r adnoddau sylfaenol ar gyfer cynllunio ariannol a darparu a rheoli stoc tai'r Cyngor, ac mae'n egluro sut mae'r Cyngor yn sicrhau bod ei stoc yn bodloni Gofynion Safonau Ansawdd Tai Cymru; sut mae'n bwriadu cynnal a gweithio tuag at y safonau newydd y cytunir arnynt yn fuan gan Lywodraeth Cymru a'r buddsoddiad sydd ei angen i ariannu rhaglen datblygu tai cyngor newydd y Cyngor. Mae'r Cyngor wedi ymrwymo i barhau gyda'i waith o ddatgarboneiddio a chynnal effeithlonrwydd ynni gyda £1m wedi'i glustnodi er mwyn targedu'r gwaith o osod 250 systemau Solar OV pellach. Yn ogystal â hyn, mae £8.749m wedi'i neilltuo ar gyfer 2023/24 er mwyn datblygu rhaglen o dai cyngor newydd a phrynu tai cyngor blaenorol ar yr Ynys. Mae'r Cynllun Busnes yn bwriadu cynnal rhaglen ddatblygu 45 uned yn 2023/24 ac yn ystod bywyd y Cynllun. Mae'r Cynllun Busnes wedi bod yn destun prawf straen er mwyn bod yn atebol o risgiau unigol a chyfunol, ac mae'n parhau'n hyfyw dros 30 mlynedd y cynllun.

Bu i'r Pwyllgor ystyried cynnwys y Cynllun Busnes Cyfrif Refeniw Tai a chafwyd trafodaeth am y materion canlynol –

- Sut fydd y strategaeth arfaethedig yn galluogi'r Cyngor i gyflawni'r blaenoriaethau strategol o fewn Cynllun y Cyngor ar gyfer 2023-28. Cynghorwyd y Pwyllgor mai'r weledigaeth sydd wrth wraidd y Cynllun Busnes Refeniw Tai yw sicrhau bod gan bawb yr hawl i alw rhywle 'n gartref, sy'n cyd-fynd ag un o amcanion strategol Cynllun y Cyngor. Er mwyn cyflawni'r weledigaeth hon, rhaid sicrhau bod y cartrefi cywir yn cael eu datblygu yn y lleoedd cywir a'r niferoedd cywir, a chredir bod y strategaeth yn galluogi hynny. Mewn ymateb i'r cwestiynau ynghylch prynu tai cyngor blaenorol sydd wedi cael eu prynu dan yr hawl i brynu, ac sydd bellach yn cael eu defnyddio fel cartrefi gwyliau, cadarnhaodd y Pennaeth Gwasanaethau Tai fod y Cyngor yn ceisio prynu o leiaf 15 tŷ cyngor blaenorol bob blwyddyn, a bydd yn prynu mwy na'r nifer hwnnw os bydd cyfleoedd ac adnoddau'n caniatáu hynny. Fodd bynnag, er na all y Cyngor brynu eiddo preifat at ddibenion tai cyngor gan na fyddent yn bodloni Safonau Ansawdd Tai Cymru, mae ganddo gynlluniau ar waith i helpu pobl leol brynu eiddo ar y farchnad agored.
- Fforddiadwyedd y rhaglen ehangu tai cyngor arfaethedig yn y sefyllfa economaidd bresennol. Cynghorwyd y Pwyllgor fod Cynllun Busnes y Cyfrif Refeniw Tai yn cael ei gefnogi gan fodel ariannol 30 mlynedd fydd yn cael ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru, ac mae hefyd yn cynnwys dadansoddiad sensitifrwydd sy'n dangos cryfder y cynllun. Maent yn seiliedig ar ragdybiaethau a pharamedrau allweddol a osodwyd gan Lywodraeth Cymru, ac maent yn rhagweld yr adnoddau fydd ar gael, a'r rhai sydd eu hangen, er mwyn cynnal Safonau Ansawdd Tai Cymru, y capasiti ar gyfer y rhaglen adeiladu newydd a rhoi sicrwydd ar addasrwydd tymor hir a

sefydlogrwydd ariannol y Cyfrif Refeniw Tai. Os bydd chwyddiant yn parhau'n uchel, neu'n cynyddu, gan effeithio ar gostau, efallai y bydd angen ail-ystyried lefel yr ehangiad. Er yr asesir pob datblygiad tai unigol o ran hyfywedd yn unol â model ariannol cytunedig, mae'r Pwyllgor Gwaith wedi cytuno pe byddai angen am ddatblygiad, gall fynd yn ei flaen ar y sail honno yn hytrach na sail costau. Ar ôl bodloni'r Safonau Ansawdd Tai Cymru yn 2012, mae gan y Cyngor y gallu i ymgymryd â datblygiad tai fydd yn cael ei ariannu'n uniongyrchol drwy falans y Cyfrif Refeniw Tai, ac yna drwy fenthycar gost fydd yn cael ei gydweddu gan incwm a gynhyrchir drwy'r Cyfrif. Fodd bynnag, rhaid ystyried ffactorau eraill megis argaeledd tir a chontractwyr.

- I ba raddau mae Cynllun Busnes y Cyfrif Refeniw Tai yn ceisio ymdrin â chyflenwi llety ar gyfer oedolion a theuluoedd bregus. Dywedwyd wrth y Pwyllgor ei bod hi'n bwysig fod anghenion y bobl ar y Gofrestr Tai Cymdeithasol yn cael eu bodloni. Ar hyn o bryd mae 908 o ymgeiswyr ar y gofrestr, ac mae'r rhan fwyaf angen eiddo anghenion sylfaenol 1 a 2 ystafell wely ac eiddo i bobl hŷn. Mae'n bwysig fod darpariaeth tai fforddiadwy'n cynnwys sawl math gwahanol o dendrau a llety er mwyn bodloni anghenion gwahanol grwpiau gwahanol.
- Problemau capasiti o fewn y Gwasanaeth Tai ac ymhlith datblygwyr a chontractwyr y sector preifat sy'n gweithio gyfochr â'r Cyngor i adeiladu tai newydd ac a oes unrhyw risgiau wedi'u hadnabod a mesurau lliniaru ar waith. Dywedwyd wrth y Pwyllgor y gellir datblygu capasiti/gweithlu mewnol a gellir adolygu'r fframwaith caffael er mwyn galluogi/hwyluso datblygwyr y sector preifat i weithio gyda'r Cyngor i adeiladau tai newydd. Er y cydnabyddir fod capasiti yn risg, ystyrir bod Cynllun Busnes y Cyfrif Refeniw Tai, fel amcan i ddarparu 45 o unedau bob blwyddyn, yn cyflawni cydbwysedd priodol rhwng uchelgais a'r hyn sy'n gyraeddadwy.
- Y cyflenwad o dai cymdeithasol sydd ei angen er mwyn bodloni'r galw ar y gofrestr dai ac argaeledd cefnogaeth ar gyfer y blaendaliadau tro cyntaf a/neu gyfraniadau at flaendal rhent. Dywedwyd wrth y Pwyllgor fod nifer y bobl ddigartref sy'n cyflwyno eu hunain i'r Gwasanaeth Tai yn annisgwyl, gan gynnwys 85 aelwyd sydd mewn llety brys neu dros dro, a bod y rhestr aros am dai cymdeithasol yn sylweddol. Er bod y Gwasanaeth Tai a Chymdeithasau Tai yn gosod dros 350 o dai bob blwyddyn, mae'r rhestr aros yn parhau i dyfu, gan ei gwneud hi'n anodd mesur y cyflenwad gofynnol. Fodd bynnag, mae ffigyrau'n dangos cynnydd yn yr angen am dai fforddiadwy boed hynny drwy rent sylfaenol, rhent canolradd neu gymorth i brynu. Cadarnhaodd Pennaeth y Gwasanaeth Tai fod cynlluniau ar gael er mwyn cynnig cymorth gyda blaendaliadau yn ddibynnol ar angen ac amgylchiadau unigol, ac yn y cyd-destun hwn, eglurodd y gwahaniaeth rhwng tai rhent sylfaenol a rhent canolradd.
- Yr angen i hysbysebu cynlluniau cymorth a chefnogaeth y Gwasanaeth Tai a gweithgareddau a gynigir gan y Gwasanaeth sy'n ymwneud a thlodi. Cynghorwyd y Pwyllgor y gellir ymgorffori cyhoeddusrwydd o'r fath yn yr Adroddiad Blynyddol ar ddarparu'r Cynllun Busnes sy'n crynhoi'r hyn sydd wedi'i gyflawni yn ystod y flwyddyn. Yn ogystal, mae'r Gwasanaeth yn cydnabod fod y gefnogaeth mae'n ei ddarparu i helpu pobl gael eu cartrefi ei hunain angen ei farchnata'n fwy eang, ac ymdrinnir â hyn fel rhan o Gynllun Darparu'r Gwasanaeth a'r rhaglen waith ar gyfer chwarter cyntaf 2023/24.

Ar ôl sgrwttineiddio'r Cynllun Busnes Cyfrif Refeniw Tai, nodi'r wybodaeth ychwanegol a darparu'r sicrwydd yn y cyfarfod, penderfynwyd argymhell Cynllun Busnes y Cyfrif Refeniw Tai ar gyfer 2023-2053 i'r Pwyllgor Gwaith.

4 MONITRO CYNNYDD: ADRODDIAD AR GYNNYDD Y GWASANAETHAU CYMDEITHASOL

Cyflwynwyd adroddiad Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol, sy'n amlinellu'r cynnydd a datblygiadau diweddaraf o fewn y Gwasanaethau Oedolion, Plant a Theuluoedd, i'w ystyried gan y Pwyllgor.

Bu i'r Cynghorwyr Alun Roberts a Gary Pritchard, Aelodau Portffolio Gwasanaethau Oedolion a Gwasanaethau Plant, ddarparu crynodeb o uchafbwyntiau'r cynnydd o fewn y ddau wasanaeth fel y nodwyd yn yr adroddiad, a chyfeiriwyd yn benodol at Adroddiad Gwerthuso Perfformiad Arolygiaeth Gofal Cymru am Wasanaethau Cymdeithasol Ynys Môn a gyhoeddwyd ym mis Rhagfyr 2022, a oedd yn crynhoi'r canfyddiadau o archwiliad yr Arolygiaeth ar Wasanaethau Oedolion, Plant a Theuluoedd Ynys Môn a gynhaliwyd yn ystod Hydref 2022. Roedd yr adroddiad yn myfyrio'n gadarnhaol ar sawl maes, ac yn adnabod nifer o gryfderau yn ogystal â meysydd i'w gwella. Mae gweithgor mewnol wedi'i sefydlu er mwyn mynd i'r afael â'r meysydd hynny. Mae heriau recriwtio yn parhau i fodoli, ac maent yn heriau a welir yn genedlaethol, yn enwedig mewn perthynas â staff cartrefi gofal preswyl a gweithwyr gofal cartref. Mae'r Gwasanaeth yn parhau i weithio'n agos gyda Choleg Menai a chydweithwyr o fewn swyddogaeth AD yr Awdurdod i ddenu pobl i'r proffesiwn gofal cymdeithasol o fewn Gwasanaethau Cymdeithasol Ynys Môn.

Darparodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol wybodaeth ynghylch cyd-destun yr adroddiad ar gynnydd sydd wedi cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol a'r Pwyllgor Gwaith yn ystod y blynyddoedd diwethaf, ar sail chwarterol i ddechrau ac yna, bob chwe mis, a dywedodd mai'r bwriad oedd rhoi sicrwydd ynghylch cynnydd ym mherfformiad y Gwasanaethau Plant a Theuluoedd, yn dilyn adroddiad beirniadol gan Arolygiaeth Gofal Cymru yn 2016, a pherfformiad y Gwasanaethau Oedolion yn fwy diweddar. Mae'r sicrwydd a ddarparwyd drwy'r adroddiadau cynnydd hynny, yn ogystal ag adroddiad blynyddol gan Gyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol ynghylch cynnydd y Gwasanaethau Plant a Theuluoedd, wedi'i gefnogi ymhellach gan adroddiad diweddar Arolygiaeth Gofal Cymru sydd hefyd yn canmol y Gwasanaethau Oedolion. Mae'r Gwasanaethau Plant a Theuluoedd a'r Gwasanaethau Oedolion bellach yn cynhyrchu Cynlluniau Datblygu Gwasanaeth newydd, gan ddefnyddio ac adeiladu ar y cynnydd a wnaed, a byddant yn cael eu cyflwyno i Banel Sgriwtini'r Gwasanaethau Cymdeithasol ac yn cael eu sgrwtinieddio.

Wrth ystyried yr adroddiad, bu i'r Pwyllgor drafod y canlynol-

- Y trefniadau ar waith i fonitro cynnydd yn erbyn meysydd sydd angen sylw. Cynghorwyd y Pwyllgor o'r amryw ffyrdd y mae cynnydd yn cael ei olrhain ac mae sicrwydd yn cael ei ddarparu, gan gynnwys y berthynas agos a chyson sydd gan y Gwasanaeth gyda rheoleiddwyr; drwy brosesau corfforaethol a democrataidd gan gynnwys Sgriwtini a'r Pwyllgor Gwaith, drwy'r Tîm Arweinyddiaeth Strategol sy'n darparu lefel o oruchwyliaeth, a drwy gyfarfod, adolygiadau archwilio a monitro perfformiad rheolaidd yn fewnol o fewn y gwasanaeth ei hun. Mae'r Gwasanaethau Cyhoeddus hefyd yn cydweithio'n agos gyda phartneriaid yn y maes lechyd a meysydd eraill i adnabod heriau.
- Y ffrydiau gwaith blaenoriaeth ar gyfer Panel Sgriwtini'r Gwasanaethu Cymdeithasol dros y cyfnod nesaf. Cynghorwyd y Pwyllgor y bydd y rhain yn cael eu gyrru gan adroddiad Arolygiaeth Gofal Cymru mewn perthynas â'r meysydd sydd wedi'u hadnabod ar gyfer ffocws parhaus, gan y Gynlluniau Datblygu'r Gwasanaethau Plant a Theuluoedd a Gwasanaeth Oedolion.
- Y bwriad i beidio ag adrodd ar gynnydd gwelliannau'r Gwasanaethau Cymdeithasol i'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol, ac yn hytrach i'r Pwyllgor Sgriwtini Gwasanaethau Cymdeithasol fydd yn parhau i adroddiad i'r Pwyllgor hwn. Mynegodd y Pwyllgor ei fod yn fodlon â gallu'r Panel Sgriwtini Gwasanaethau Cymdeithasol i herio a monitro cynnydd a datblygiad, ac i adrodd yn ôl i'r Pwyllgor.

Penderfynwyd –

- **Cadarnhau fod y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol yn fodlon â'r cynnydd a'r gwelliannau a wnaed hyd yn hyn o fewn y Gwasanaethau Cymdeithasol.**
- **Argymhell i'r Pwyllgor Gwaith fod cyflymdra'r cynnydd a gwelliannau o fewn y Gwasanaethau Cymdeithasol yn briodol, ac**
- **I gefnogi'r bwriad i beidio ag adrodd ar gynnydd y Gwasanaethau Cymdeithasol i'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol, ond i dderbyn adroddiadau yn y dyfodol gan Banel Sgriwtini y Gwasanaethau Cymdeithasol.**

5 Y BLAEN RHAGLEN WAITH

Cyflwynwyd adroddiad y Rheolwr Sgriwtini, a oedd yn ymgorffori'r Blaen Rhaglen Waith hyd at Ebrill 2023, am ystyriaeth.

Dyweddodd y Rheolwr Sgriwtini fod y newidiadau diweddar i'r Pwyllgor Gwaith wedi arwain at rôl wag o fewn y Pwyllgor a Phanel Sgriwtini'r Gwasanaethau Cymdeithasol. Oherwydd hyn, bydd busnes cyfarfod y Pwyllgor ym mis Ebrill 2023, hefyd yn cynnwys eitem ar enwebu aelodau i'r Pwyllgor er mwyn gwasanaethu'r Panel.

Penderfynwyd –

- **Cytuno ar y fersiwn gyfredol o'r Blaen Rhaglen Waith ar gyfer 2022/23.**
- **Nodi'r cynnydd hyd yn hyn o ran gweithredu'r Blaen Rhaglen Waith.**

**Cynghorydd R. Llewelyn Jones
Cadeirydd**